

K#t-NS!
Weer nu
aansluiting
gemist!

STOMME
PUTTEN
Ik wil
de KONT
van Jennifer
Lopez

Spelfout op de
voorpagina.
Is de eindredacteur
blind?

IS DIT EEN
KLAAGMUUR
OF ZO?

LEKKER GEKLAAGD VANDAAG?

Na zeven jaar Italië kwam journalist Renate Verhoofstad terug naar Nederland en toen viel het haar pas echt goed op hoe klagen, zeuren en zaniken hier de nationale volkssport is geworden. Waarom zijn Hollanders toch van die mopperpotten? En is al dat gezucht en gesteun niet superongezond?

Zulke
slootwater
noemen ze
koffie hier?

Das Project
Carwalk-mens
staat erbij
alsof ze
moet
poepen

Ik heb onlangs een kleine – niet wetenschappelijke – enquête gehouden onder mijn vrienden op Twitter en Facebook. De vraag luidde: Waar klaag jij graag over? Er kwam een stortvloed aan berichten en tweets op gang. Soms hilarisch, soms serieus. Het weer stond bovenaan de klaagranglijst, natuurlijk. Maar mijn digitale vrienden #klagen ook graag over de belasting, politie, politici, regeltjes, 'het grote moeten', #NS, #tmobile, 'het eten van mijn (schoon-)moeder' en de bel-je-schor-reclame van Simpel (#verschrikkelijk, #ongehoordslechtereclame). Ze ergeren zich aan mensen die 60 rijden waar 70 is toegestaan, aan commentatoren die de klemtóón verkeerd leggen en aan de bandjesterreur van grote organisaties. @Judith klaagt graag over haar dikke kont (en de dunne kont van anderen), @RobertVuijk over mensen die klagen dat het allemaal minder wordt en vervolgens wel met hun tweede auto vier weken lang op vakantie gaan en @DriverKoen klaagt over de dubbelvla omdat dat goedje in het pak vaak al te veel geschud is in de supermarkt, waardoor je niet meer ziet dat het dus twee kleuren zijn... #supervervelend. Kortom, wij Hollanders houden van klagen, het is misschien wel onze eerste officieuze nationale sport. En dat weten we. Uit onderzoek blijkt dat 77 procent van de Nederlanders vindt dat wij een klaagcultuur hebben. Persoonlijk vind ik de Nederlandse klaagcultuur een nogal fascinerend fenomeen. Vooral sinds ik zeven jaar in Italië heb gewoond, gewerkt, geleefd: land van mooi weer en heerlijk eten, zeker, maar ook van corruptie, bureaucratie en chaos in de overtreffende

trap. In Italië rijdt de trein nooit op tijd, zit je soms urenlang in wachtkamers van ziekenhuizen, postkantoren en banken, zijn het onderwijssysteem en de gezondheidszorg hopeloos verouderd, is de werkloosheid hoog, de armoede soms navrant, is dubbelvla niet terug te vinden in de schappen en zitten ze opgescheept met Silvio Berlusconi als premier. Maar hoorde ik de Italianen klagen?

Dat *la dolce vita* in werkelijkheid niet elke dag bestaat, daar kwam ik uiteindelijk ook achter. En alhoewel het hart nog hevig klopte voor Italië, koos het hoofd uiteindelijk voor praktisch en pragmatisch Nederland. Zodoende reden mijn Britse vriend en ik op een mooie zondagochtend

'WE KLAGEN OOK UIT GEWOONTE.
OMDAT WE ONZE OUDERS HET VEEL
HEBBEN HOREN DOEN'

in februari de grens bij Venlo over voor 'Operatie Remigratie'. Plots zette mijn vriend de radio af en zei: "Ssst...!" Ik hoorde niets. Maar daar ging het 'm dus om. Dat we niets anders hoorden dan het zachte geronk van de auto op het geruisloze zoab. Dat was wat anders dan het Italiaanse luidruchtig asfalt met bulten, scheuren en kraters.

Er bestaan grofweg drie vormen van klagen: treuren, betreuren en zeuren, zo meent Bart Flos, zelfbenoemd (anti)

klaagcoach en auteur van 'Eerste hulp bij zeuren en zaniken'. "Met de eerste twee vormen is in principe niets mis, maar zeuren of zaniken heeft geen functie. Het lost niets op en is in sommige gevallen zelfs ongezond. Chronische klagers zijn vaker ziek dan anderen en gaan zelfs vroeger dood, zo blijkt uit onderzoek van de Amerikaanse professor Martin Seligman." In Nederland is onderzoek naar geluksbeleving gedaan door hoogleraar sociale psychologie Roos Vonk. Zij kwam tot de ontdekking dat Nederland tot één van de gelukkigste landen ter wereld behoort. Flos: "En dan blijkt dus dat er geluksverzadiging optreedt. Op een bepaald moment wordt het geluk zo vanzelfsprekend dat je in een soort neutrale fase terechtkomt, van waaruit je op zoek gaat naar nog meer geluk. Maar zo werkt het natuurlijk niet. En dan gaan mensen muggenziften. En in die situatie zitten we in Nederland." Neem als voorbeeld de laatste cijfers van de NS waaruit blijkt dat de treinen inmiddels in 95% van de gevallen op tijd rijden. Reden tot juichen? Nee dus. Flos: "We zijn zó ontzettend verwend en verwaand geworden in Nederland dat we onze klachten over een dienstverlener als de NS nog serieus nemen ook. We denken dat we het recht hebben te mogen katten vanwege die laatste vijf procent dat de trein niet

Het is weer
zover: banaan
meets iPhone
in mijn tas

doet wat we willen. En dan denken we ook nog dat het redelijke klachten zijn. Verwennerij leidt tot onredelijk en disproportioneel klaaggedrag.” Aan dat laatste moest ik denken toen ik onlangs in het fonkelnieuwe ziekenhuis in Den Bosch op een digitaal ponsplaatje stond te wachten in een lange rij mopperende wachtenden. De mevrouw achter de balie bleef keer op keer maar vriendelijk uitleggen over de aanloopproblemen, maar niemand had daar een boodschap aan. Niet veel later checkte ik mijzelf in. Door een medisch bankpasje door een apparaat te halen, verschenen naam en afspraak op een plasmascherm en werd ik keurig op tijd bij de dokter geroepen. Mijn gedachten dwaalden af naar al die keren dat ik met mijn dochter in het zwaar verouderde ziekenhuis in Lucca zat en ik maar moest afwachten of de dokter die dag überhaupt tijd voor ons had. Of die keer dat ik bevallen moest. Met ruggenprik, dat wel, maar voor het overige ging het er in de verloskamer tamelijk middel-eeuws aan toe. Een dag later zat ik, nog beurs van de bevalling, thuis op de bank. Zonder zo’n handige kraamhulp, want die bestaan in Italië niet. “Heel herkenbaar,” aldus Geesje van Lieshout, die samen met haar man en drie kinderen vier jaar lang in Italië woonde. Zij denkt dat klagen wel degelijk cultuurbepaald is. “Het ligt aan de instelling van de mensen. Wat zijn je waarden? En wat vind je belangrijker? Dat je een uur zit te wachten in het ziekenhuis of dat je uiteindelijk goed geholpen wordt door een dokter die ook nog eens heel aardig voor je is?”

Heeft het met de geografische ligging in de noordwestelijke uithoek van Europa te maken? Komt het door ons wisselende klimaat of ligt de oorsprong in ons collectieve onderbewustzijn? Over waarom wij Hollanders meer lijken te klagen dan bewoners van andere landen, blijft het speculeren. Of zit er een kern van waarheid in de uitleg van historicus en beroepsmopperpot Maarten van Rossem? Hij gaat ervan uit dat wij door de eeuwen heen stiekem nogal gefrustreerd zijn geraakt omdat Nederland op wereldschaal er amper meer toe doet, terwijl we driehonderd

jaar geleden met onze VOC nog de zeven wereldzeeën bevoeren, koloniën stichtten en zelfs New York op de kaart hebben gezet. Volgens cultuurhistoricus Herman Pleij zijn we van die klagers omdat “wij zo lang getraind zijn in het ruziemaken”, zo legt hij in zijn boek ‘Moet kunnen’ uit:

‘ZEUREN OVER HET WEER HEEFT OOK NUT: HET VERSTERKT ONZE VERBONDENHEID’

Pleij: “Niets deugt, zeker als het van de zakkenvullers komt die aan het pluche kleven. Maar ook de intelligentsia vindt niet gauw iets goed: het aantal verbitterde columnisten in de pers liegt er niet om. We hebben het zeuren, zaniken, zeiken en afzeiken tot nationale folklore verheven. Daarop zijn zelfs succesvolle tv-shows afgestemd. En ook in talkshows en actualiteitenprogramma’s zijn scherpzinnige kankerpitten en azijnpijssers graag geziene gasten.” Pleij meent dat zelfbeklag, klagen en kritiek in onze vaderlandse geschiedenis nu eenmaal hoog in aanzien staan en dat het klagen met de introductie van internet bovendien nieuwe uitingsvormen heeft gekregen: “Steeds meer mensen kunnen meedoen.”

Nu is klagen natuurlijk niet helemaal nutteloos. Het is een uitlaatklep, vooral als je machteloos voelt. Want waarom zou je niet klagen over bijvoorbeeld het weer of de NS, als je de situatie toch niet onder controle hebt? Het lucht op en bovendien versterkt het de onderlinge verbonden-

heid tussen mensen. Onder het motto: “Wij tegen de rest van de boze buitenwereld”. Waardoor ons ‘Grote Lijden’ toch nog een klein beetje draaglijker wordt. Maar verder leidt non-stop klagen dus tot niets. Negatieve gevoelens versterken collectieve onvrede en de overtuiging dat het in Nederland vroeger allemaal beter was. Of zoals Bart Flos zegt: “Klagers verpesten met hun geklaag niet alleen hun eigen humeur, maar ook dat van de mensen om zich heen.” Tegen de achtergrond van een mondiale crisis en een steeds verder in elkaar stortende economie, zou ik daarom een tegelwijshoud van mijn oma willen aanhalen: niet klagen, maar dragen. Of zoals de Italianen zeggen: “La vita e bella.” ●

Ook lekker zaniken? Kom naar Viva's klaagmuur op Facebook

Alsof het
nog niet
genoeg
geregend
heeft

Bumperklevers...
Allemaal
doodschieten